

KANTAR

Kuluttajatietoa Näin Suomi Näkee 2024 -tilaisuuteen

Tutkimusraportti | Silmäasema Oy

Anna Rautio, Marjaana Paakkari
Kantar Finland Oy
20.3.2024

Yhteenveto 1/3

- **Valtaenemmistö suomalaisista (78 %) kokee vähintään jonkun näkemiseen liittyvän haasteen ainakin joskus.** Tavallisimpia näkemisen haasteita ovat tuoteselosteiden/etikettien lukeminen, silmien siristely ja huoli ruutuajan vaikutuksista silmiin. Tilanteet, joissa hyvä näkö on erityisen tärkeä liittyvät ensisijaisesti lukemiseen, liikuntaan/ulkoiluun ja liikenteeseen. Myös työ, opiskelu, puhelinten ja tietotekniikan laitteiden käyttö ovat monille hyvin tärkeitä.
- **Noin kaksi kolmesta (65 %) suomalaisesta kokee näkönsä vähintään melko hyväksi, 10 % huonoksi.** Miehet naisia useammin ja alle 40-vuotiaat sitä vanhempia useammin kokevat näkönsä erittäin hyväksi.
- **Näön korjaaminen optimaaliseksi on erittäin tärkeä joka toiselle suomalaiselle,** noin yksi kolmesta hyväksyy heikomman näön joissakin tilanteissa. Naisille miehiä useammin on erittäin tärkeää nähdä hyvin etäälle ja lähelle. miehille riittää naisia useammin, että pärjää arjessa.
- **Silmäterveydestä huolehtiminen puolestaan on tärkeää kaikkiaan kolmelle neljästä (73 %).** Erittäin tärkeänä asiaa pitävissä korostuvat naiset ja 60-vuotta täyttäneet.
- **Sekä optimaalisen näön tärkeys että silmäterveys ovat yhteydessä näkemisen palvelujen käyttöön.** Mitä tärkeämpi optimaalinen näkö tai silmäterveys on vastaajalle, sitä todennäköisemmin hän käyttää näkemiseen liittyvien kategorioiden palveluja.
- **Noin 40 % suomalaisista pitää silmälasien merkitystä ulkonäköön ja persoonallisuuteen suurena.** Naiset kokevat silmälasien merkityksen miehiä useammin suureksi. Vähäinen merkitys korostuu ikäryhmässä 70 tai vanhempi.

Yhteenveto 2/3

- **Enemmistö suomalaisista (58 %) käyttää silmälaseja tai piilolinsejä.** Valtaenemmistö (77 %) on tarkastuttanut näön optikolla ja 63 % silmälääkärillä. 8 % on teettänyt silmäleikkauksen (laser- tai linssileikkaus) ja 24 % on harkinnut sitä. Harkitsijoissa korostuvat 40-59-vuotiaat ja henkilöt joille silmälasien merkitys on erittäin suuri.
- Kartoitimme kokemuksia silmäterveyden vaivoista. **Silmäterveyden vaivoja koetaan 40:stä ikävuodesta ylöspäin,** useimmin vaivaa ikänäkö. Naiset kokevat kärsivänsä silmäterveyden vaivoista miehiä useammin.
- **Näköön ja silmäterveyteen liittyvät huolet vaikuttavat elämänlaatuun 42 %:lla.** Useimmin koettu vaikutus on lukemisen väheneminen. Pelon tunne ja sosiaalisista tilanteista vetäytyminen korostuu tilastollisesti nuorimmassa ikäryhmässä (30-vuotias tai nuorempi).
- **Useampi kuin joka kolmas suomalainen (36 %) tuntee jonkun, joka ei näe kunnolla, mutta ei myönnä sitä. Lisäksi 5 % kertoo itse olevansa sellainen.** Muun muassa ikääntymisen kieltäminen, häpeä, pelko, haluttomuus käyttää silmälaseja ja tunne siitä, että silmälasit eivät sovi omaan identiteettiin, olivat useimmin oletettuja syitä ilmiön taustalla.
- **Optimaalista näköä erittäin tärkeänä pitävä valitsee muita useammin kaikkiin tilanteisiin tai tiettyyn tilanteeseen sopivan ratkaisun.** Ne, joille arjessa pärjääminen riittää, perustelee valintaa useammin edullisuudella. Silmäleikkauspalvelujen asiakkaille hinta kuitenkin on harvemmin oleellinen valintaperuste. Sen sijaan ratkaisun sopivuus kaikkiin tarkoituksiin tärkein. Silmäleikkausta harkinneilla tai sen tarpeelliseksi kokevilla, mutta toteuttamatta jättäneillä korostuu hankinnan esteenä korkea hinta. Kaihileikkauksissa esteeksi koetaan pitkät julkisen palvelun jonot.

Yhteenveto 3/3

- **Reilu kolmannes (37 %) suomalaisista kokee saavansa silmäterveyden hoidon julkisen terveydenhoidon kautta sitä tarvitessaan.**
  - Kokemus on tavallisin nuorimmassa ikäryhmässä ja **harvinaisin vanhimmassa ikäryhmässä**. Hoidon saamiseen yksityisen kautta uskotaan julkista enemmän koko maassa.
  - Yksityisen terveydenhoidon kautta hoidon saamiseen uskovista vain 23 % uskoo saavansa hoitoa julkisen terveydenhoidon kautta.
  - **Kokemus omasta toimeentulosta on vahvasti yhteydessä kokemukseen hoidon saamisesta yksityisen vs. julkisen terveydenhoidon kautta.** Hyvin toimeentulevista vain joka kolmas (33 %) kokee saavansa tarvitessaan hoitoa silmien terveyteen julkisen terveydenhoidon kautta, kun taas ostoista tinkimään joutuvista 50 %. Yksityisen terveydenhoidon kautta hoidon saamiseen uskovista kuitenkin vain 23 % uskoo saavansa hoitoa julkisen terveydenhoidon kautta.

Tutkimuksen toteutus

Kohderyhmä ja otanta

Näyte edustaa **18 vuotta täyttäneitä suomalaista väestöä**, joka on poimittu Kantar Forum -paneelist. Aineisto on kerätty 23.-28.2.2024

Vastaajamäärä N=1041 riittää valtakunnallisen edustavuuden kattamiseksi.

Aineisto on painotettu vastaamaan Manner-Suomessa asuvaa väestöä iän, sukupuolen ja alueen mukaan (maksimi painokerroin alle 3).

Tutkimuslomake ja tiedonkeräys

Lomakkeen sisältö on suunniteltu Kantar Finlandin ja Silmäaseman yhteistyönä.

Vastaamisen keskimääräinen kesto oli 5 min, sisältäen strukturoituja kysymyksiä sekä yhden avoimen kysymyksen kaikille että yhden avoimen kysymyksen osajoukolle ja "Muu" vastausvaihtoehtoa tarkentavia avoimia.

Tulosten raportointi

Tulokset esitetään graafeina pääosin totaalitasolla.

Tulokset raportoidaan suomeksi Powerpoint-esityksenä ja esitellään Silmäaseman valitsemana ajankohtana.

(Taulukot ja avoimet vastaukset listattuna Excel-muodossa saatavissa erikseen pyynnöstä).

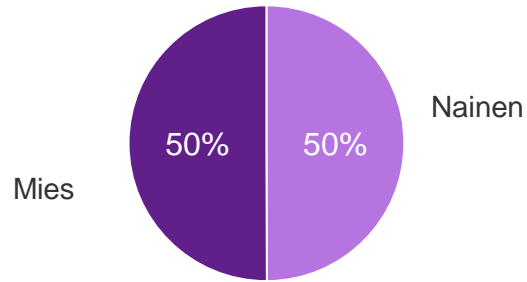
* Jos osaryhmän koko on alle 30, niin tulokset ovat vain suuntaa-antavia.

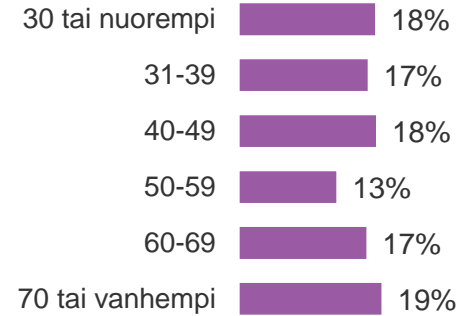
Aineiston rakenne

Total, n=1041

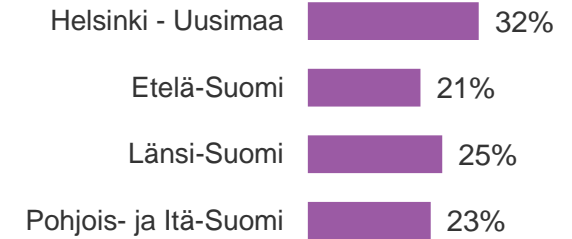
Sukupuoli

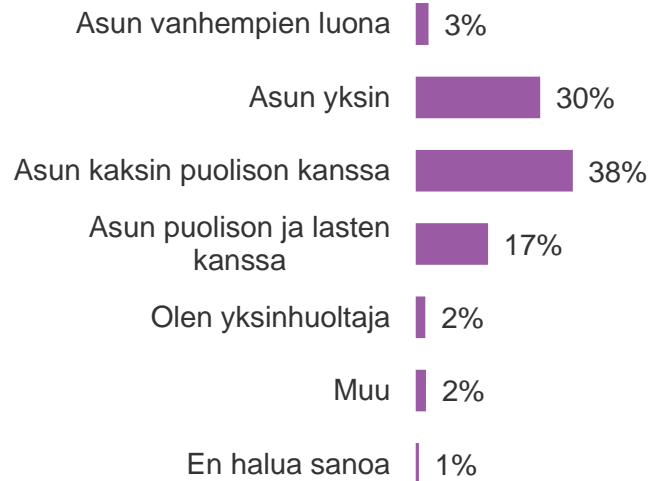
Ikä

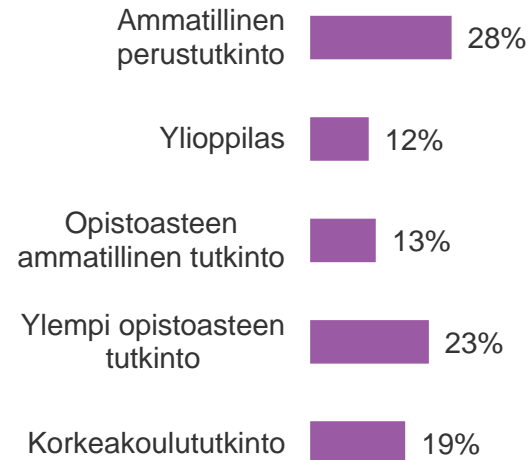
Alue (NUTS2)

Elämänvaihe

Koulutus

Taloudellinen tilanne

Kategorian käyttö

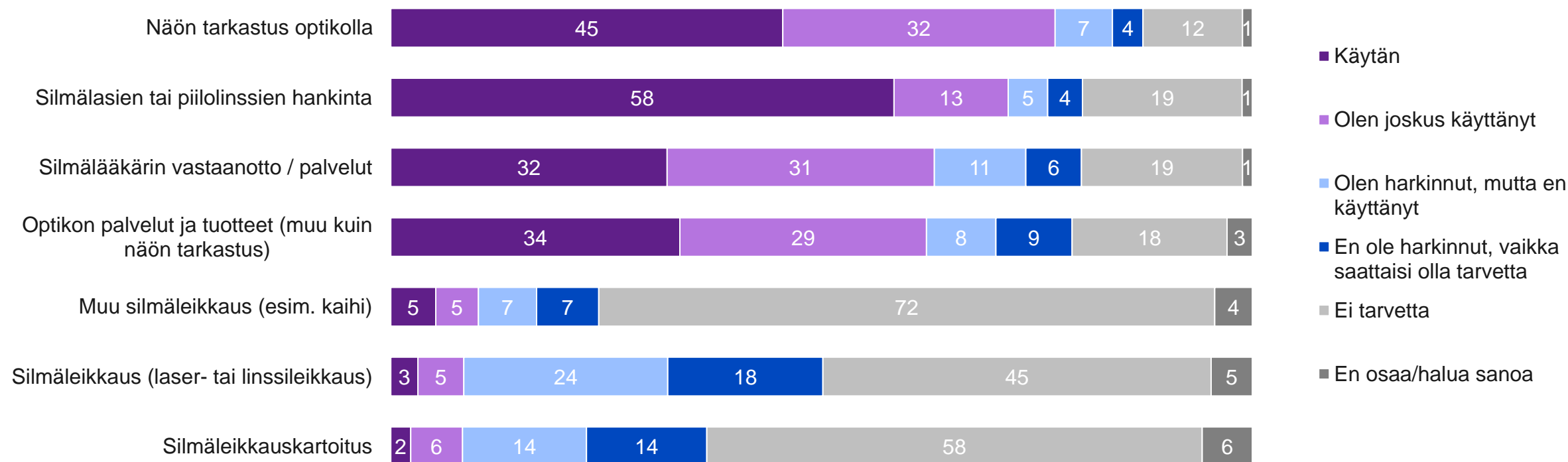
Tulokset

Yleistä näkemisestä

Enemmistö suomalaisista (58 %) käyttää silmälaseja tai piilolinsskejä. Valtaenemmistö (77 %) on tarkastuttanut näön optikolla ja 63 % silmälääkärillä. 8 % on teettänyt silmäleikkauksen (laser- tai linssileikkaus) ja 24 % on harkinnut sitä. Harkitsijoissa korostuvat 40-59-vuotiaat ja henkilöt joille silmälasien merkitys on erittäin suuri.

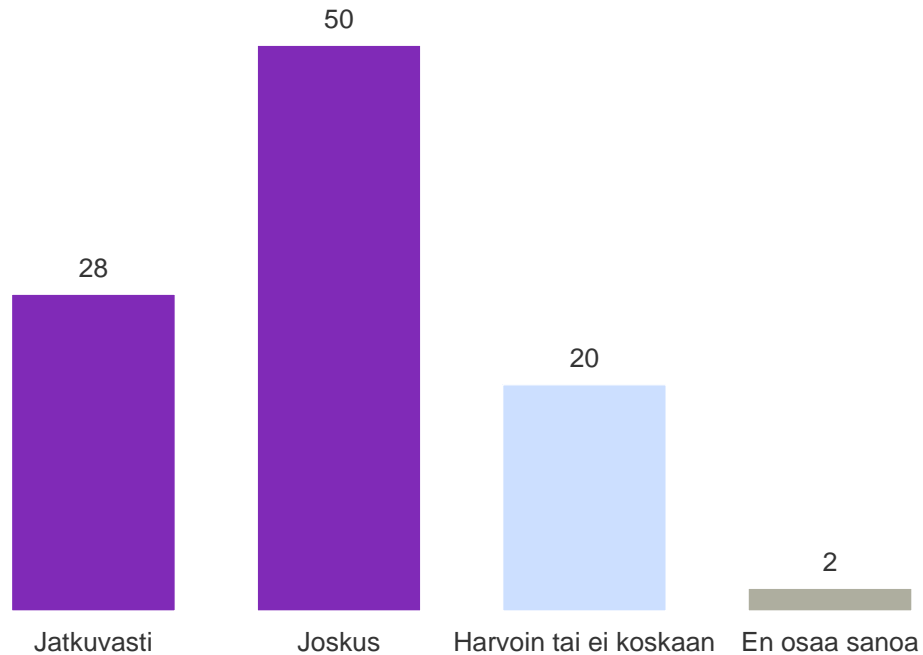

Oletko käyttänyt tai harkinnut käyttäväsi tätä näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvää palvelua, toimenpidettä tai tuotetta?

Kaikki vastaajat, N=1041

Valtaenemmistö suomalaisista (78 %) kokee vähintään jonkun näkemiseen liittyvän haasteen ainakin joskus.

Vastaajalle esitettiin 11 erilaista näkemiseen liittyvää tilannetta.

Kuinka usein sinulle käy näin? (lista erilaisista näkemiseen liittyvistä tilanteista)

Kaikki vastaajat, N=1041

Silmäterveys

89%

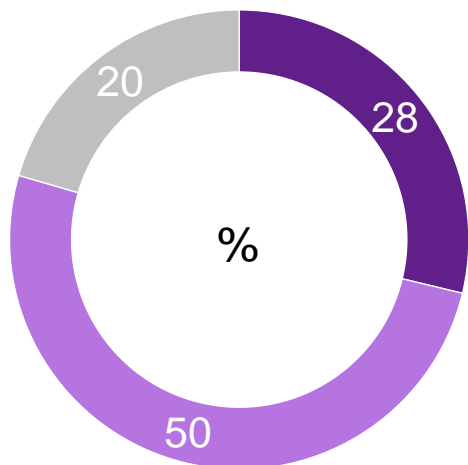
kokee kärsivänsä
silmäterveyden vaivoista

Mistä, jos mistään, silmäterveyden vaivasta koet kärsiväsi?

Kaikki vastaajat, N=1041

Tavallisimpia näkemisen haasteita ovat tuoteselosteiden/etikettien lukeminen, silmien siristely ja huoli ruutuajan vaikutuksista silmiin.

Kaikki vastaajat, N=1041

- Jatkuvasti
- Joskus
- Harvoin tai ei koskaan

Kuinka usein sinulle käy näin?

Tilanne, jossa haluaisi nähdä tarkasti - AVOIN

Useimmin mainittu tarkan näkemisen tilanne koskee **lukemista, kirjojen tai tuoteselosteiden lukemista.**

Toiseksi useimmin mainittu tilanne liittyy **uintiin, urheiluun, liikuntaan, ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen.**

Kolmanneksi eniten mainintoja saa **autoilu ja liikenne.**

Työ, opiskelu saavat paljon mainintoja myös.

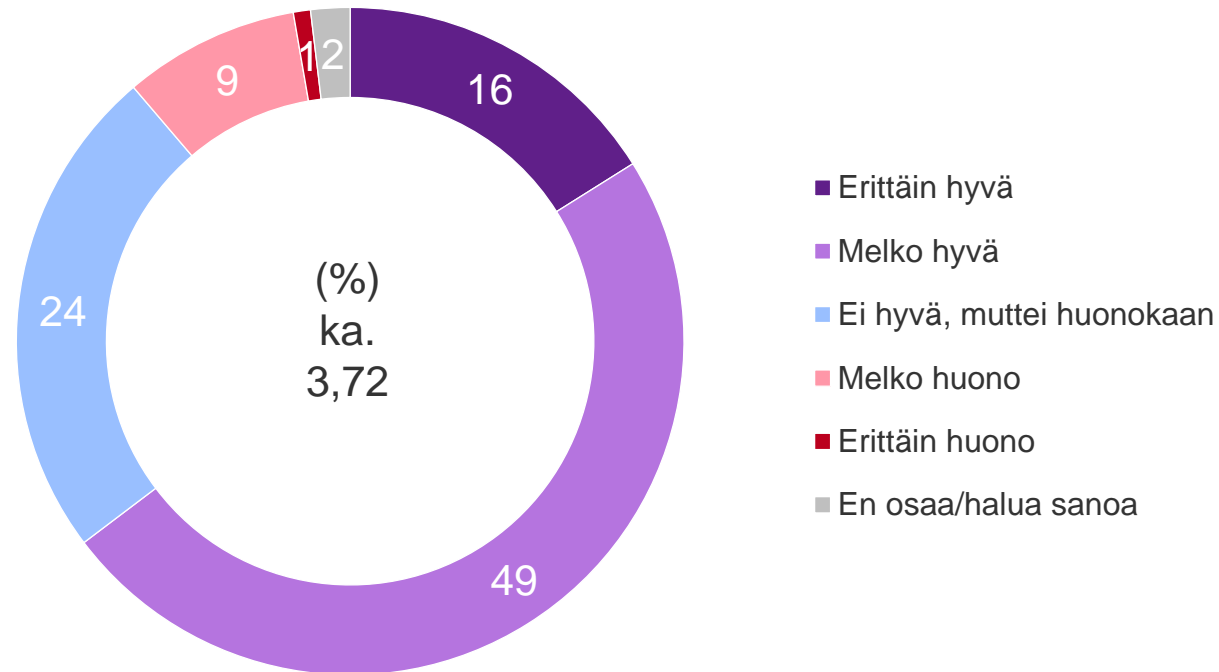
Puhelimen näyttö, tietokoneen ruutu ja TV muodostavat myös selkeän kokonaisuuden.

Missä tietyssä yksittäisessä tilanteessa nimenomaan haluaisit erityisesti nähdä tarkasti ilman laseja tai piilolinsejä?

Kaikki vastaajat, N=1041

Noin kaksi kolmesta (65 %) suomalaisesta kokee näkönsä vähintään melko hyväksi, 10 % huonoksi.

Miehet naisia useammin ja alle 40-vuotiaat sitä vanhempia useammin kokevat näkönsä erittäin hyväksi.

Minkälaiseksi koet oman näkösi?

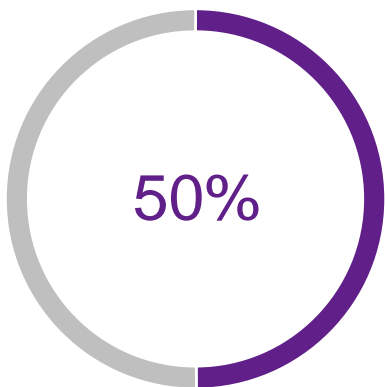
Kaikki vastaajat, N=1041

Näön korjaaminen ja
näöstä huolehtiminen

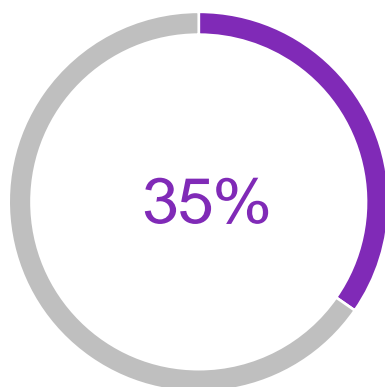
Näön korjaaminen optimaaliseksi on erittäin tärkeää joka toiselle suomalaiselle, noin yksi kolmesta hyväksyy heikomman näön joissakin tilanteissa

Naisille miehiä useammin on erittäin tärkeää nähdä hyvin etäälle ja lähelle. Miehillä riittää naisia useammin, että pärjää arjessa.

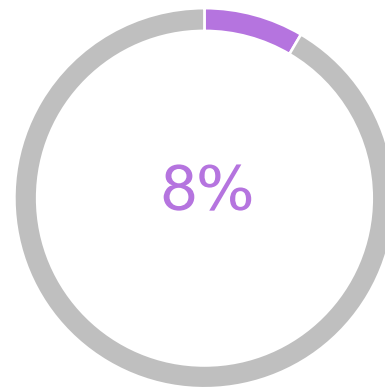
Minulle on erittäin tärkeää nähdä hyvin etäälle ja lähelle

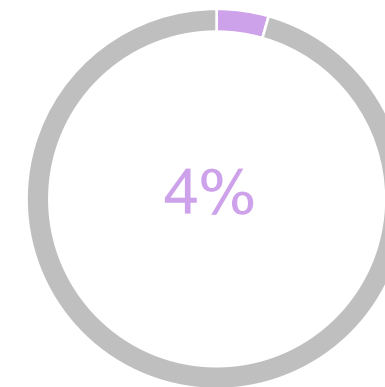
Minulle on tärkeää nähdä hyvin, mutta hyväksyn heikomman näön joissakin tilanteissa

Minulle riittää, että pärjään arjessa, vaikka näkö ei ole missään tilanteessa niin hyvä kuin mahdollista

Näköni on optimaalinen korjaamatta

Kuinka tärkeäksi koet näön korjaamisen optimaaliseksi (esim. käyttämällä silmälaseja tai piilolinssejä, silmäleikkauksella)?

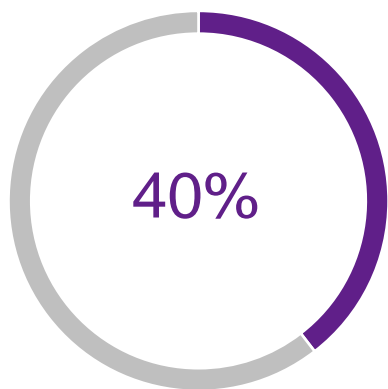
Kaikki vastaajat, N=1041

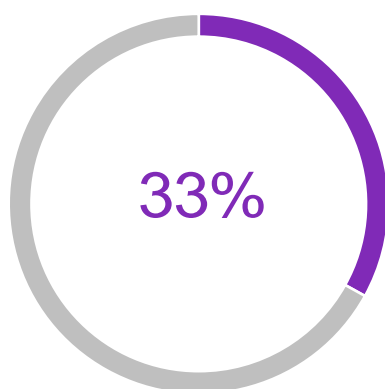
Silmäterveydestä huolehtiminen on tärkeää kaikkiaan kolmelle neljästä (73 %)

Erittäin tärkeänä asiaa pitävissä korostuvat naiset ja 60-vuotta täyttäneet.

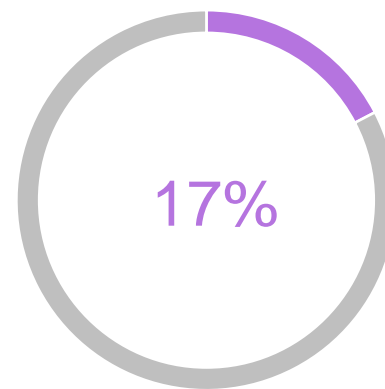
Minulle on erittäin tärkeää huolehtia silmien terveydestä niin hyvin kuin mahdollista. Käyn oma-aloitteisesti optikolla/ silmälääkärillä vähintään muutaman vuoden välein.

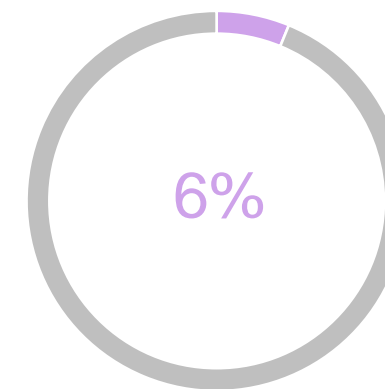
Minulle on jokseenkin tärkeää huolehtia silmien terveydestä. Käyn kuitenkin optikolla/ silmälääkärillä heti, kun pienikin tarve ilmenee.

Minulle silmien terveys ei ole erityinen prioriteetti. Käyn optikolla/ silmälääkärillä hyvin harvoin ja silloinkin vain, jos sitä suositellaan minulle.

Minulle riittää, että pärjään arjessa, vaikka silmien terveys ei ole niin hyvä kuin mahdollista. Käyn optikolla/ silmälääkärillä vain pakon edessä tai hankalien ongelmien ilmetessä.

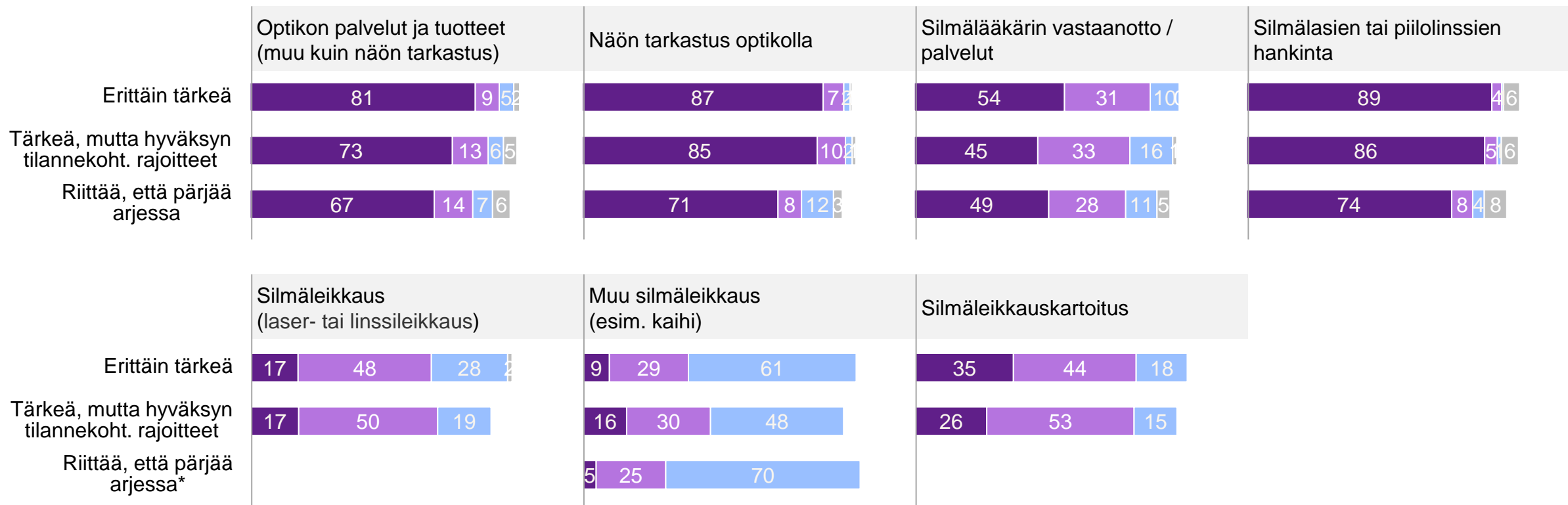

Kuinka tärkeäksi koet silmien terveydestä huolehtimisen ennakoivasti / säännöllisesti?

Kaikki vastaajat, N=1041

Viimeisin hankintapaikka näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvälle palvelulle, toimenpiteelle tai tuotteelle

Taustamuuttujana kokemus optimaalisen näön tärkeydestä

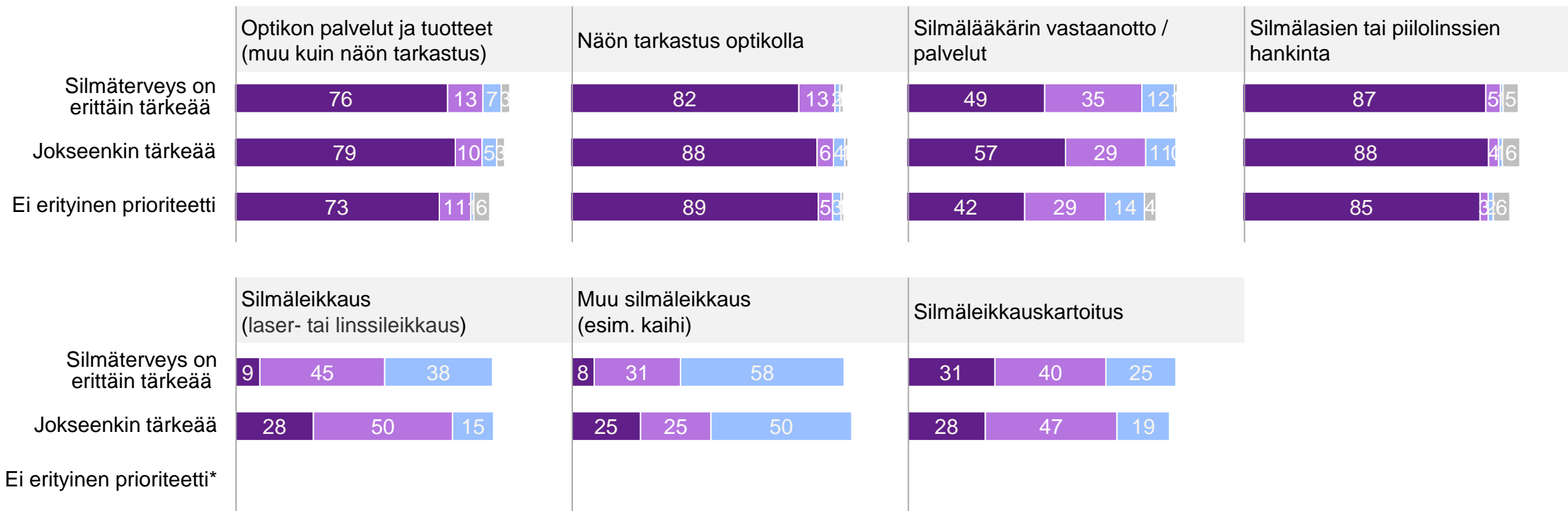
* Pieni vastaajamäärä, tulosta ei näytetä

■ Optikkoliike (ketju) ■ Yksityinen lääkäriasema ■ Julkinen terveydenhoito ■ Jokin muu (verkkokauppa, apteekki, ulkomailta/liikkeestä ulkomailta)

Mistä hankit viimeksi tämän näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvän palvelun, toimenpiteen tai tuotteen?

Viimeisin hankintapaikka näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvälle palvelulle, toimenpiteelle tai tuotteelle

Taustamuuttujana kokemus silmäterveyden tärkeydestä

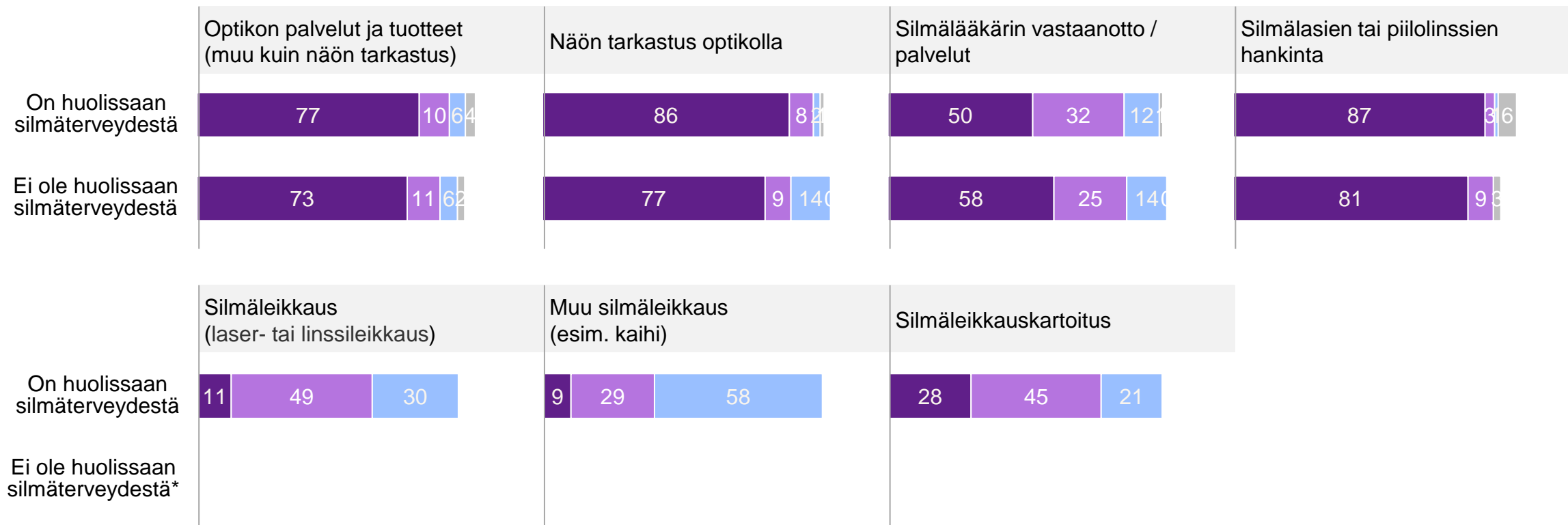
* Pieni vastaajamäärä, tulosta ei näytetä

■ Optikkoliike (ketju) ■ Yksityinen lääkäriasema ■ Julkinen terveydenhoito ■ Jokin muu (verkkokauppa, apteekki, ulkomailta/liikkeestä ulkomailla)

Mistä hankit viimeksi tämän näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvän palvelun, toimenpiteen tai tuotteen?

Viimeisin hankintapaikka näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvälle palvelulle, toimenpiteelle tai tuotteelle

Taustamuuttujana kokemus silmäterveyteen liittyvistä huolista

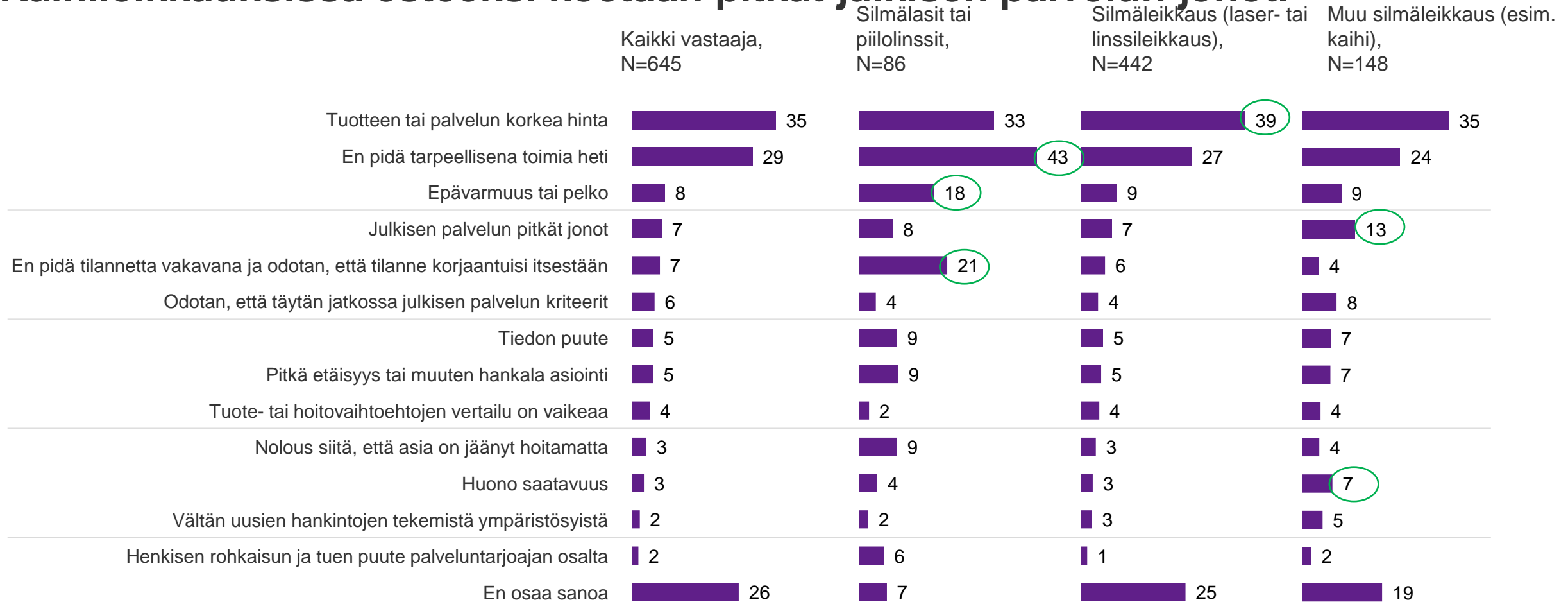

* Pieni vastaajamäärä, tulosta ei näytetä

■ Optikkoliike (ketju) ■ Yksityinen lääkäriasema ■ Julkinen terveydenhoito ■ Jokin muu (verkkokauppa, apteekki, ulkomailta/liikkeestä ulkomailla)

Mistä hankit viimeksi tämän näkemiseen tai silmäterveyteen liittyvän palvelun, toimenpiteen tai tuotteen?

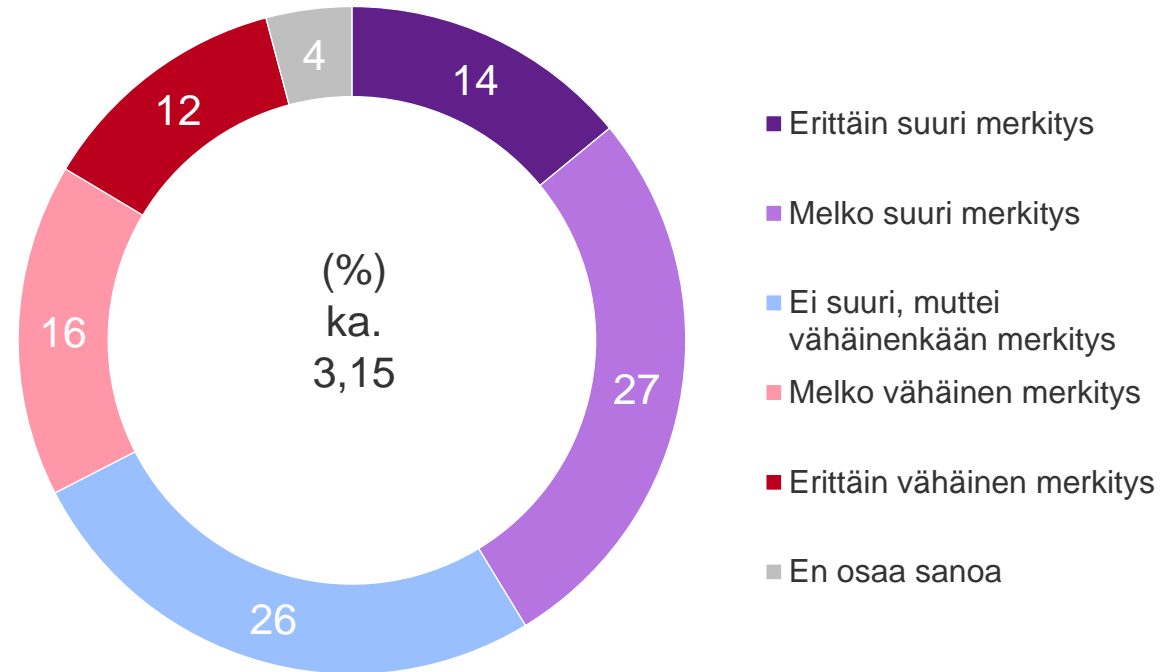
Taittovirheen korjaavaa silmäleikkausta harkinneilla tai sen tarpeelliseksi kokevilla, mutta toteuttamatta jättäneillä korostuu esteenä korkea hinta. Kaihileikkauksissa esteeksi koetaan pitkät julkisen palvelun jonot.

Mistä syystä et ole hankkinut tai hyödyntänyt näkemiseen tai silmäterveyteen liittyviä palveluja, toimenpiteitä tai tuotteita?

Noin 40 % suomalaisista pitää silmälasien merkitystä ulkonäköön ja persoonallisuuteen suurena.

Naiset kokevat silmälasien merkityksen miehiä useammin suureksi.
Vähäinen merkitys korostuu ikäryhmässä 70 tai vanhempi

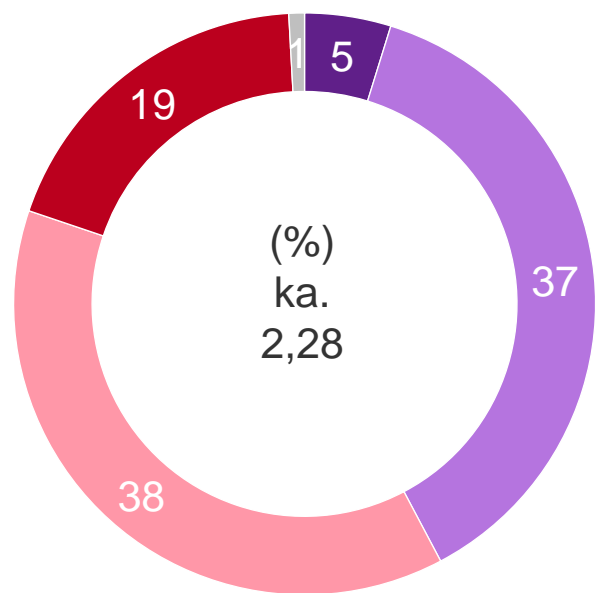
Kuinka suuri merkitys silmälaseilla on tai olisi sinun omaan kokemukseesi ulkonäöstäsi ja persoonallisuudestasi?

Kaikki vastaajat, N=1041

Silmäterveyden vaivat ja elämänlaatu

Näköön ja silmäterveyteen liittyvät huolet vaikuttavat elämänlaatuun 42 %:lla. Useimmin koettu vaikutus on lukemisen väheneminen.

Pelon tunne ja sosiaalisista tilanteista vetäytyminen korostuu tilastollisesti nuorimmassa ikäryhmässä (30-vuotias tai nuorempi)

■ Erittäin paljon   ■ Jonkin verran
 ■ Ei juuri lainkaan   ■ Ei lainkaan
 ■ En osaa/halua sanoa

Missä määrin näkökykyyn tai silmäterveyteen liittyvät huolet vaikuttavat elämänlaatuusi?
 Kaikki vastaajat, N=1041

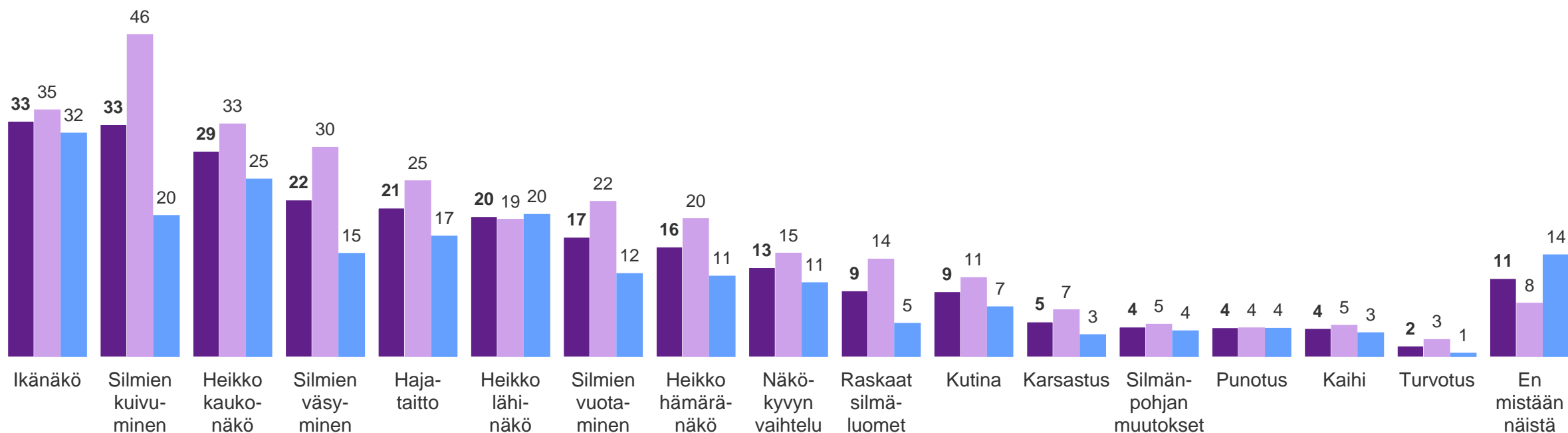

Mitä vaikutuksia näkökykyyn tai silmäterveyteen liittyvillä huolilla on kokemaasi elämänlaatuun?
 Näkökykyyn liittyvät huolet vaikuttavan elämänlaatuun ainakin jonkin verran, N=440

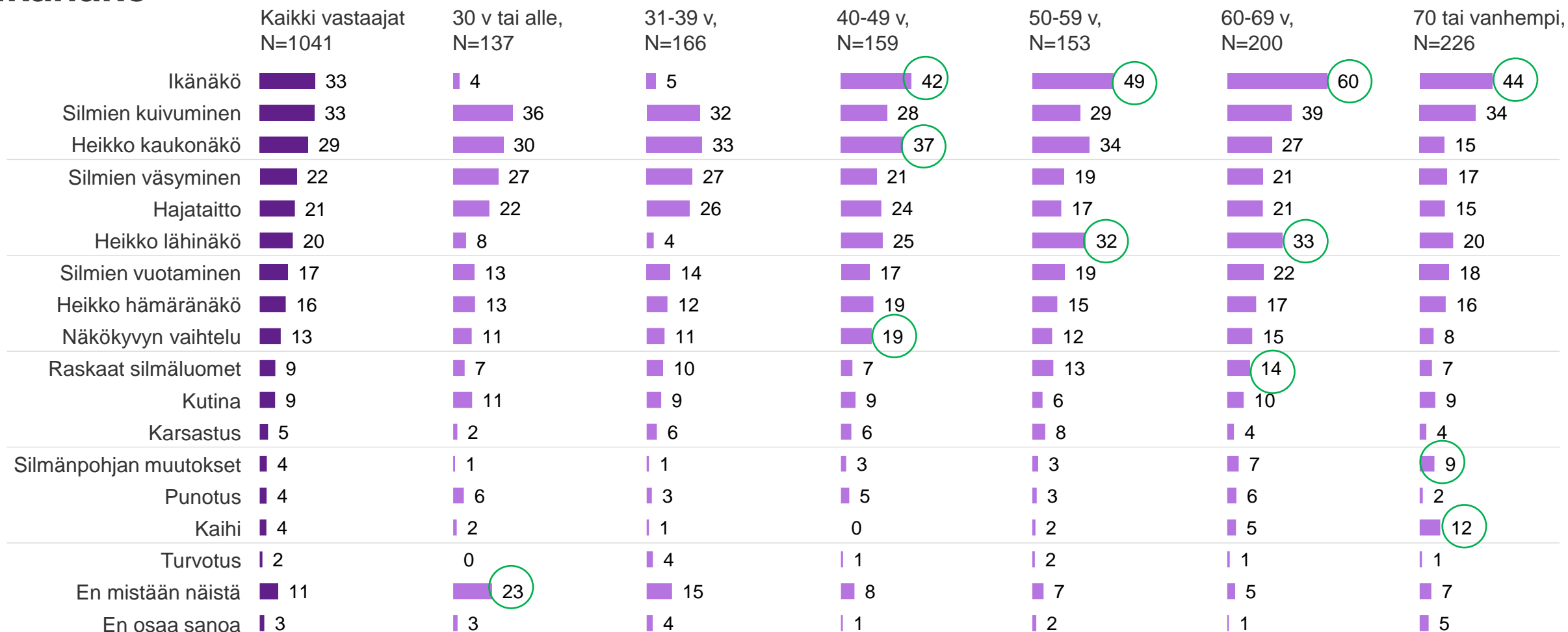
Naiset kokevat kärsivänsä silmäterveyden vaivoista miehiä useammin

■ Kaikki vastaajat, N=1041   ■ Nainen, N=473   ■ Mies, N=568

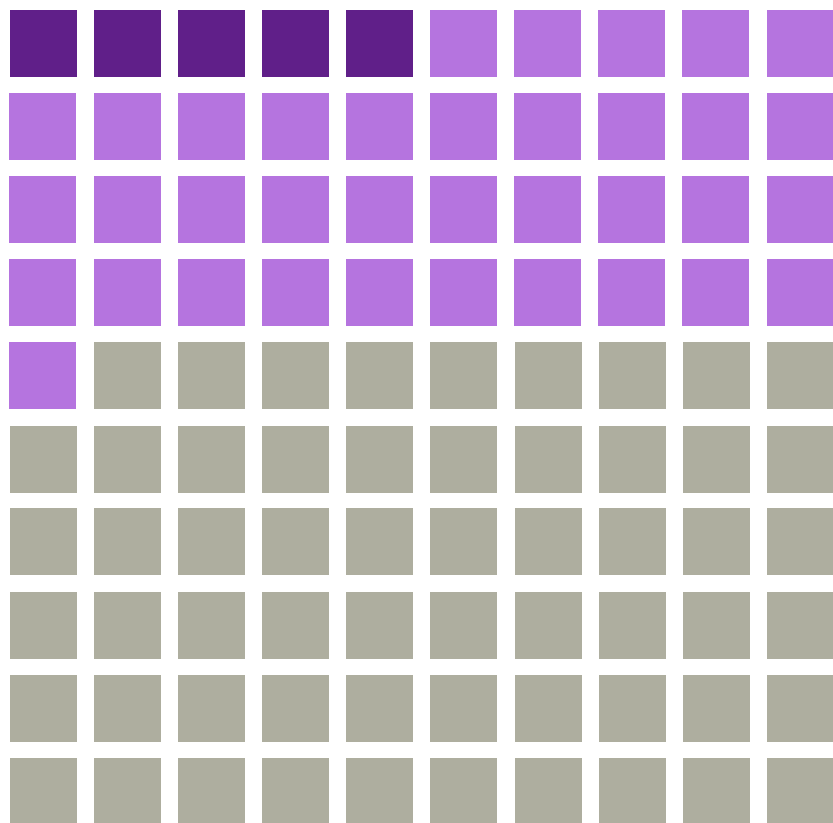
Mistä, jos mistään, silmäterveyden vaivasta koet kärsiväsi?

Silmäterveyden vaivoja koetaan 40:stä ikävuodesta ylöspäin, useimmin vaivaa ikänäkö

Mistä, jos mistään, silmäterveyden vaivasta koet kärsiväsi?

Useampi kuin joka kolmas suomalainen (36 %) tuntee jonkun, joka ei näe kunnolla, mutta ei myönnä sitä. Lisäksi 5 % kertoo itse olevansa sellainen.

5%

**Ei näe kunnolla,
muttei halua
myöntää sitä**

36%

**Tuntee yhden tai
useamman, joka ei
näe kunnolla, muttei
halua myöntää sitä**

**Useimmin avoimissa
vastauksissamainittuja syitä:**

- Ikääntymisen kieltäminen
- Häpeä
- Pelko
- Ei halua silmälaseja
- Identiteetti / Ulkonäkö
- Rahallinen syy
- Kokee heikkouden myöntämisenä, ylpeys
- Ei tunnista ongelmaa
- Tottumus
- Aikaansaamattomuus
- Jääräpäisyys
- Defenssimekanismi
- Heikko itsetunto
- Korkea ikä
- Lääkärivastaisuus

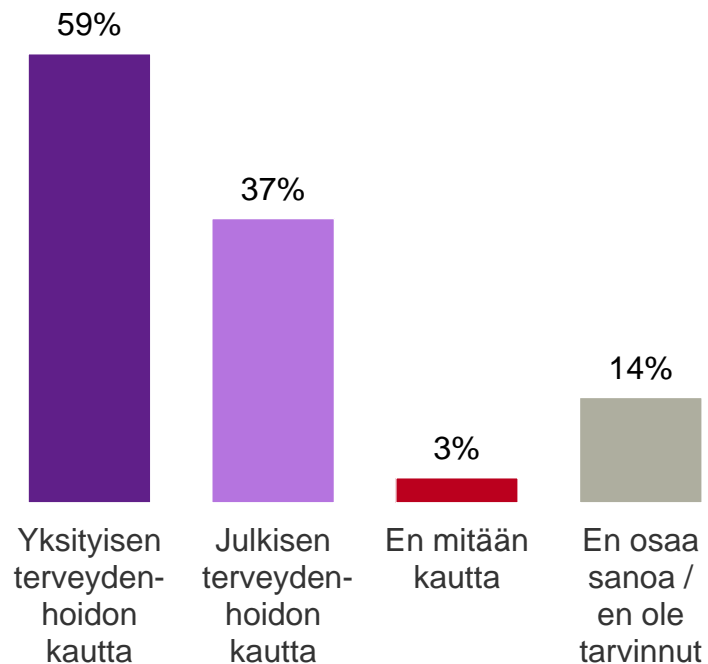
Oletko sinä itse tai tunnetko ihmisen, joka ei näe kunnolla, mutta ei halua myöntää sitä?

Kaikki vastaajat, N=1041

Hoitoonpääsy

Reilu kolmannes (37 %) suomalaisista kokee saavansa silmäterveyden hoidon julkisen terveydenhoidon kautta sitä tarvitessaan.

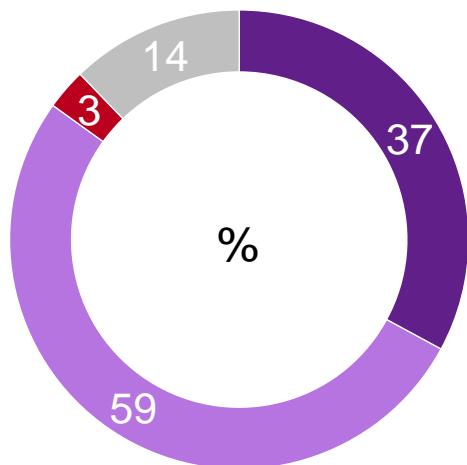
Yksityisen terveydenhoidon kautta hoidon saamiseen uskovista vain 23 % uskoo saavansa hoitoa julkisen terveydenhoidon kautta.

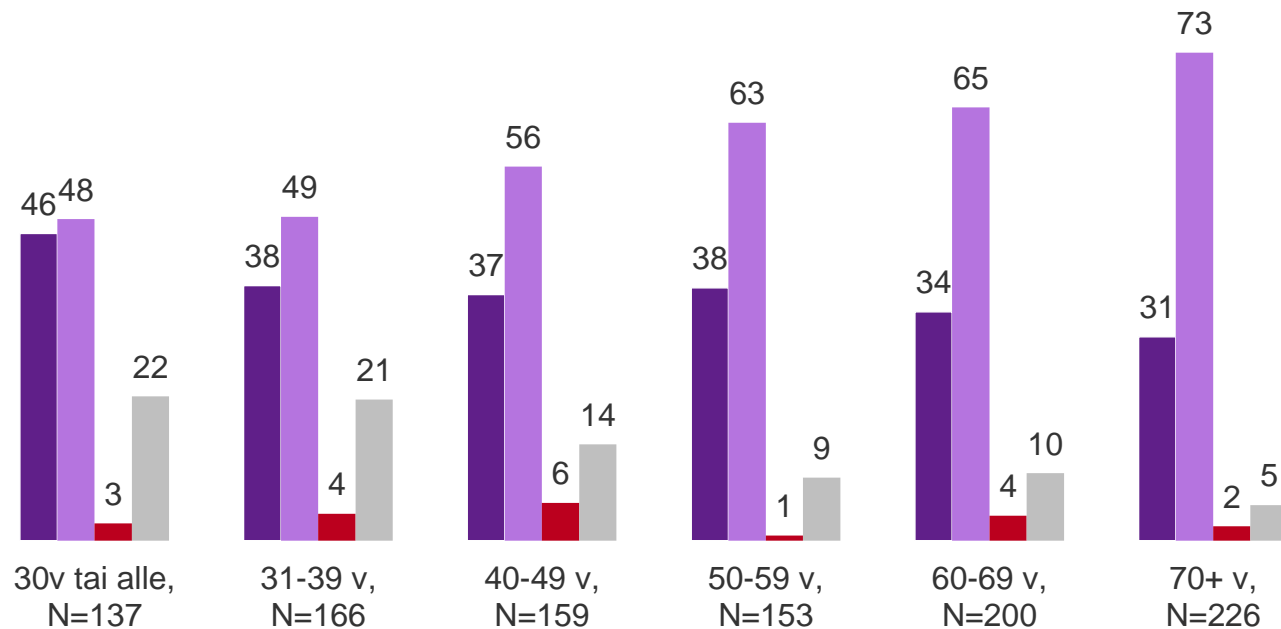
Mitä kautta koet saavasi hoitoa silmiesi terveyteen silloin, kun sitä tarvitset?

Kokemus silmäterveyden hoidon saamisesta tarvittaessa julkisen terveydenhoidon kautta on tavallisin nuorimmassa ikäryhmässä ja harvinaisin vanhimmassa ikäryhmässä.

Kaikki vastaajat, N=1041

- Julkisen terveydenhoidon kautta
- Yksityisen terveydenhoidon kautta
- En mitään kautta
- En osaa sanoa / en ole tarvinnut

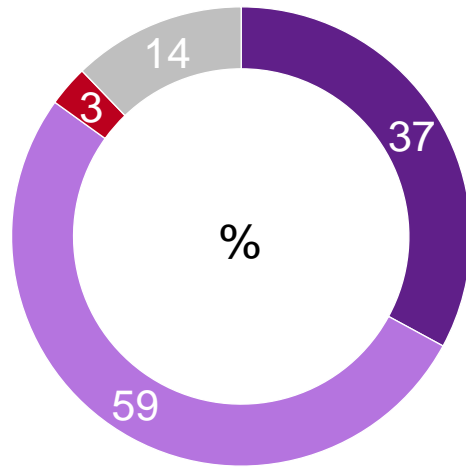

Mitä kautta koet saavasi hoitoa silmiesi terveyteen silloin, kun sitä tarvitset?

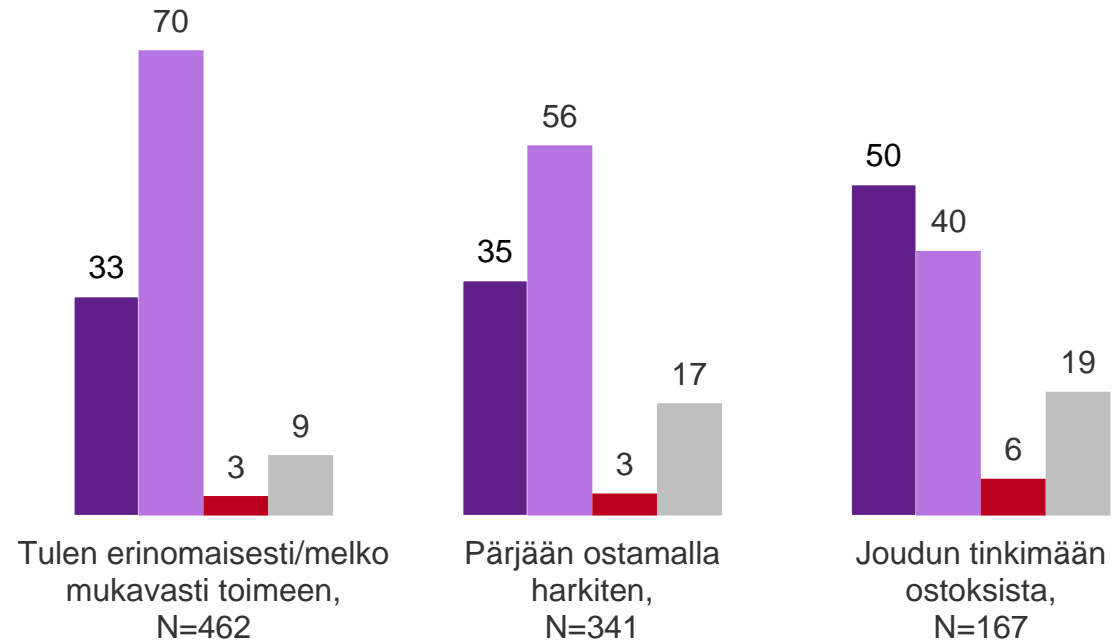
Kokemus toimeentulosta on vahvasti yhteydessä kokemukseen hoidon saamisesta yksityisen vs. julkisen terveydenhoidon kautta.

Hyvin toimeentulevista vain joka kolmas (33 %) kokee saavansa tarvitessaan hoitoa silmien terveyteen julkisen terveydenhoidon kautta, kun taas ostoista tinkimään joutuvista 50 %.

Kaikki vastaajat, N=1041

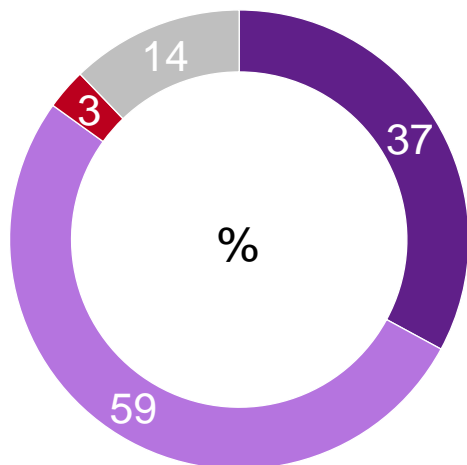
- Julkisen terveydenhoidon kautta
- Yksityisen terveydenhoidon kautta
- En mitään kautta
- En osaa sanoa / en ole tarvinnut

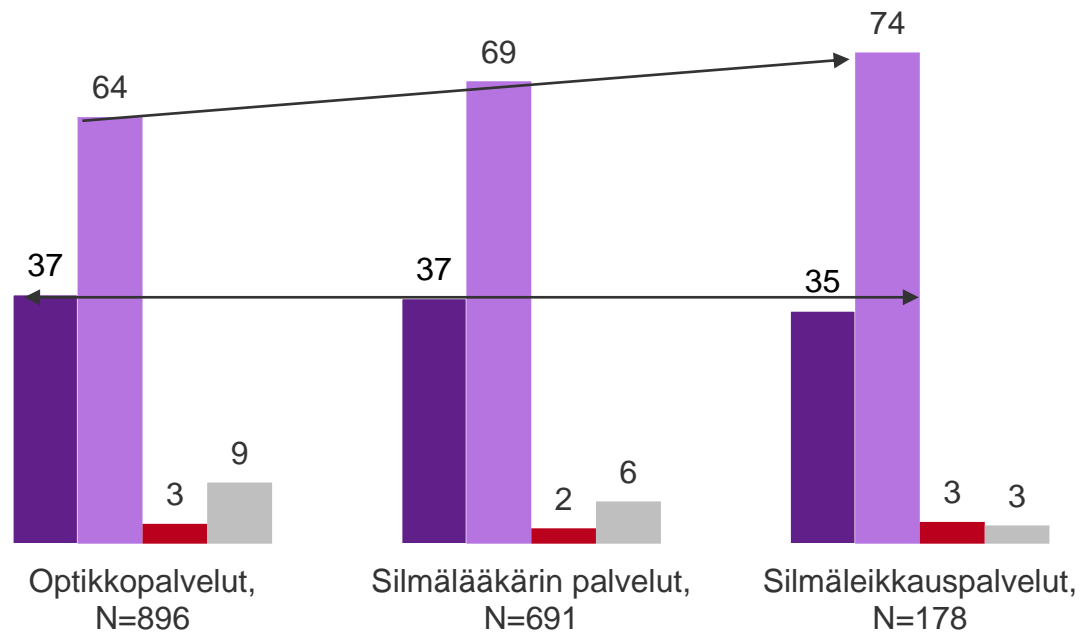
Mitä kautta koet saavasi hoitoa silmiesi terveyteen silloin, kun sitä tarvitset?

Kokemus silmäterveyden hoidon saamisesta tarvittaessa julkisen terveydenhoidon kautta on melko riippumaton liiketoiminta-alueesta. Yksityiset palvelut sen sijaan ovat yhteydessä palvelun haastavuuteen/erikoistumiseen.

Kaikki vastaajat, N=1041

- Julkisen terveydenhoidon kautta
- Yksityisen terveydenhoidon kautta
- En mitään kautta
- En osaa sanoa / en ole tarvinnut

Liiketoiminta-alue

Mitä kautta koet saavasi hoitoa silmiesi terveyteen silloin, kun sitä tarvitset?